

**WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA POSZCZEGÓLNYCH
ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO**

KLASA VI

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

OCENA DOPUSZCZAJĄCA	OCENA DOSTATECZNA	OCENA DOBRA	OCENA BARDZO DOBRA	OCENA CELUJĄCA
		UCZEŃ :		
- krótko opowiada, o czym jest przeczytany utwór, – mówi, kim jest osoba mówiąca w wierszu, – z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi wskazuje bohatera wiersza, – odróżnia podmiot liryczny od adresata, – odróżnia wers od strofy (zwrotki), – wie, czym są rym, wers, refren, – z pomocą nauczyciela / kolegi/ koleżanki wymienia nazwy środków artystycznych: epitet, porównanie, przenośnia, wyraz dźwiękonaśladowczy, uosobienie, apostrofa, zdrobnienie, zgrubienie, pytanie retoryczne, powtórzenie, – odróżnia utwór wierszowany od utworu epickiego, – nazywa elementy budowy utworu: tytuł, – rozpoznaje obraz poetycki, – zna pojęcie wiersza białego, – zna pojęcia: pieśń, piosenka patriotyczna,	– wskazuje wartości ważne dla podmiotu lirycznego, poety, bohatera lirycznego w omawianych utworach, – określa nastrój wiersza, – tworzy projekt pracy (przekład intersemiotyczny), który stanowi interpretację omawianego utworu, – opowiada o osobie mówiącej (podmiocie lirycznym) w wierszu, , – wskazuje adresata i bohatera utworu, – wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata, – rozpoznaje epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, apostrofy, zdrobnienia, zgrubienia, powtórzenia w omawianych tekstach, – odróżnia środki językowe: ożywienie, pytanie retoryczne, powtórzenie, zdrobnienie, zgrubienie, – wskazuje obrazy poetyckie, – wyjaśnia, co to jest wiersz biały,	- określa temat wiersza, – opowiada o sytuacji przedstawionej w wierszu, – wyodrębnia obrazy poetyckie, – prezentuje swoje rozumienie omawianego utworu, w tym w formie przekładu intersemiotycznego, – wskazuje cechy podmiotu lirycznego, – określa cechy bohatera wiersza, – rozpoznaje w wierszu przenośnię, uosobienie, ożywienie, apostrofę, pytanie retoryczne, powtórzenie, zdrobnienie, zgrubienie, – wie, że utwór może mieć sens dosłowny i przenośny, – wybiera z wiersza informacje potrzebne do interpretacji i analizy utworu, – wyjaśnia sens zawarty w tytule wiersza, – wskazuje cechy wiersza białego, – wymienia cechy pieśni, piosenki patriotycznej, - rozpoznaje czytany utwór jako epikę	– opowiada w ciekawy sposób o sytuacji przedstawionej w wierszu, a także o bohaterze wiersza, podmiocie lirycznym i ich uczuciach, – porównuje doświadczenia bohatera z własnymi, – opisuje adresata utworu, – wskazuje cytaty, dzięki którym nazywa uczucia, wzbudzone w nim przez czytany utwór, – wyjaśnia znaczenie przenośne w tekście, – uzasadnia własne rozumienie utworu, – rozpoznaje funkcje środków stylistycznych: epitetu, porównania, uosobienia, metafory, apostrofy, ożywienia, pytania retorycznego, powtórzenia, zdrobnienia, zgrubienia, – odróżnia sens dosłowny od przenośnego, – analizuje elementy świata przedstawionego i wyciąga wnioski z analizy , – wyjaśnia różnice między elementami realistycznymi a fantastycznymi ,	– prezentuje informacje na temat wiersza w formie, którą sam wybierze, w tym interaktywnej, – samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji utworu, odwołując się do jego treści, – wyjaśnia funkcje epitetów, porównań, metafor, wyrazów dźwiękonaśladowczych, uosobień, ożywień, apostrof, pytań retorycznych, powtórzeń, zdrobnień, zgrubień, pytań retorycznych, odwołując się do treści omawianego utworu, – odczytuje sens przenośny w utworze, – wyczerpująco omawia sytuację przedstawioną w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń, – określa nastrój utworu i uzasadnia swoją wypowiedź, odwołując się do treści dzieła, – charakteryzuje bohatera utworu, odwołując się do treści wiersza, – porównuje podmiot liryczny z adresatem i bohaterem wiersza

– odróżnia utwór epicki od wiersza, – wymienia elementy świata przedstawionego, – z pomocą nauczyciela / rozpoznaje fikcję literacką, – z pomocą nauczyciela / wskazuje elementy realistyczne, – z pomocą nauczyciela wymienia wybrane gatunki literackie: mit, przypowieść, opowiadanie, powieść, nowela, – z pomocą nauczyciela wymienia wybrane wydarzenia omawianego utworu, – rozpoznaje narratora, – wymienia bohaterów utworu, – rozpoznaje wątek główny w utworze, – z pomocą nauczyciela rozpoznaje znaczenie dosłowne w tekście, – z pomocą nauczyciela / opowiada o treści utworu, zachowując kolejność wydarzeń, – rozpoznaje dialog i monolog, – wie, czym jest tekst popularnonaukowy, – rozpoznaje słownictwo związane z prasą.	– rozpoznaje utwór liryczny jako pieśń, piosenkę patriotyczną, – wymienia cechy utworu epickiego, – odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych, – wymienia cechy gatunkowe mitu, przypowieści, opowiadania, noweli, powieści, – wymienia odmiany opowiadania i powieści, – wyszukuje w tekście określone informacje, – ustala kolejność wydarzeń w utworze, – rozpoznaje rodzaje bohaterów w utworze, – wymienia niektóre cechy bohaterów, – odróżnia fabułę od akcji, – rozpoznaje wątki poboczne, – wyjaśnia znaczenie dosłowne w utworze, – rozpoznaje informacje ważne w utworze, – tworzy projekt pracy (przekład intersemiotyczny) który stanowi interpretację utworu, – odróżnia dialog od monologu, – wskazuje dialog w utworze, – wymienia cechy tekstu popularnonaukowego,	– rozpoznaje przynależność utworu do gatunków: mitu, przypowieści, opowiadania, noweli, powieści, – rozpoznaje odmiany opowiadania i powieści, – opowiada o elementach świata przedstawionego, – odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych , – rozpoznaje elementy budowy utworu – puentę, – wskazuje dialog w utworze, – nazywa rodzaj bohatera: główny i drugoplanowy, – wymienia większość cech bohaterów, – nazywa rodzaj narracji: pierwszoosobowa, trzecioosobowa, – omawia wątek główny, – wymienia zdarzenia składające się na akcję w utworze, – prezentuje własne rozumienie utworu, – ocenia bohaterów literackich i zdarzenia, – rozpoznaje fakty i opinie, – wyjaśnia, na czym polegają różnice między dialogiem a monologiem, – rozpoznaje tekst popularnonaukowy,	– uzasadnia przynależność rodzajową utworu do epiki oraz gatunkową do mitu, przypowieści, opowiadania, powieści, – uzasadnia przynależność utworu do odmiany opowiadania i powieści, , – rozpoznaje elementy budowy utworu – punkt kulminacyjny, – rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe, – uzasadnia wskazane cechy bohaterów, odwołując się do omawianego utworu, – odróżnia bohatera głównego od drugoplanowego, – określa tematykę utworu, – omawia wątek poboczny, – odróżnia zdarzenia fabuły utworu od akcji, – porównuje doświadczenia bohaterów literackich z własnymi, – porównuje cechy identyfikujące teksty kultury należące do: literatury, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych, – porównuje doświadczenia bohaterów czytanych utworów z własnymi doświadczeniami, – dowodzi, że omawiany tekst należy do literatury popularnonaukowej	- i prezentuje wnioski wynikające z tego zestawienia, – rozpoznaje pieśń, piosenkę – porównuje elementy świata przedstawionego z różnych utworów, – dowodzi, że czytany utwór należy do określonego rodzaju, gatunku literackiego i odmiany opowiadania / powieści, podając odpowiednie przykłady z tekstu, – rozpoznaje elementy budowy utworu: tytuł, puentę, punkt kulminacyjny, i wyjaśnia ich funkcje, – prezentuje wg własnego pomysłu, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, jak rozumie wzajemne zależności między wydarzeniami, – charakteryzuje bohatera w omawianym utworze, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, – określa problematykę utworu i prezentuje ją w twórczy sposób.
---	--	--	--	--

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE		ORTOGRAFIA I	INTERPUNKCJA	
OCENA DOPUSZCZAJĄCA	OCENA DOSTATECZNA	OCENA DOBRA	OCENA BARDZO DOBRA	OCENA CELUJĄCA
– rozpoznaje w tekście rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki i przysłówki,, – wie, że istnieją rzeczowniki nieodmienne, – zna pojęcia czasownika dokonanego i niedokonanego, – stosuje odpowiednie formy czasownika, – z pomocą nauczyciela analizuje budowę czasowników dokonanych i niedokonanych, – wie, że czasowniki mogą występować w stronie czynnej i biernej, – wie, że da się przekształcać czasownik ze strony czynnej na bierną i na odwrot, – odróżnia czasowniki przechodnie i nieprzechodnie, – wymienia z pomocą nauczyciela przymiotniki i przysłówki, które się nie stopniują, – wymienia partykułę i wykrzyknik jako nieodmienne części mowy, – z pomocą nauczyciela rozpoznaje zaimki, – nazywa podstawowe części zdania: podmiot i orzeczenie, –	– odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych, – zna zasady odmiany rzeczowników osobliwych, – rozpoznaje rzeczowniki nieodmienne, – rozpoznaje czasowniki dokonane i niedokonane,, – rozpoznaje stronę czynną i bierną czasownika, – odróżnia stronę czynną od biernej w prostych zdaniach, – wie, jakie czasowniki są przechodnie, a jakie nieprzechodnie, – podaje przykłady przymiotników i przysłówków, które się nie stopniują, i wie dlaczego, – wskazuje partykuły i wykrzykniki oraz wyjaśnia ich podstawową rolę w zdaniu,, – zna różne rodzaje zaimków, – dostrzega funkcje zaimków w zdaniu, – wymienia wszystkie części zdania (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik) i określa ich funkcje, – odróżnia orzeczenie i podmiot od innych części zdania,	UCZEŃ : – poprawnie odmienia w różnych przypadkach rzeczowniki o nietypowej fleksji, – wskazuje przykłady rzeczowników osobliwych, – podaje przykłady rzeczowników nieodmiennych, – wyjaśnia, czym się cechują czasowniki dokonane i niedokonane, – przekształca zdania ze strony czynnej na bierną i odwrotnie, – wyjaśnia, jakie są czasowniki przechodnie i nieprzechodnie, – używa przymiotników i przysłówków, które się nie stopniują, we właściwym kontekście, – stosuje partykuły i wykrzykniki w swoich wypowiedziach, wzmacniając ich ekspresję, – tworzy zdania z różnymi typami zaimków , – poprawnie określa funkcję zaimków, - poprawnie wskazuje i nazywa wszystkie części zdania oraz określa ich funkcję w wypowiedzeniu, – wyjaśnia, czym się różni orzeczenie czasownikowe od orzeczenia imiennego,	– analizuje teksty i dostrzega w nich rzeczowniki o nietypowej odmianie, – poprawnie odmienia rzeczowniki osobliwe, – odnajduje w tekście przykłady rzeczowników nieodmiennych, – układa zdania z czasownikami dokonanymi i niedokonanymi, – łączy w pary czasowniki dokonane i niedokonane, – przekształca w zdaniach stronę czynną na bierną i odwrotnie, – tworzy z czasowników przechodnich formy strony biernej, – podaje przykłady czasowników nieprzechodnich, , – wie, kiedy przymiotniki i przysłówki się nie stopniują, – rozróżnia różne typy partykuł i omawia ich funkcję, – podaje przykłady zaimków i nazywa ich rodzaje, – rozpoznaje orzeczenie czasownikowe i imienne, – rozpoznaje łącznik i orzecznik w orzeczeniu imiennym, – stosuje zdania bezpodmiotowe, –	- tworzy własne teksty, w których świadomie używa rzeczowników o nietypowej odmianie, uwzględniając ich fleksję, – bezbłędnie stosuje formy rzeczowników osobliwych, – rozpoznaje i prawidłowo stosuje aspekt czasownika, – poprawnie stosuje stronę bierną i czynną, zgodnie z intencją wypowiedzi (np. w formalnych i nieformalnych tekstach), – świadomie i poprawnie stosuje przymiotniki i przysłówki, które się nie stopniują, – świadomie używa partykuły i wykrzyknika, – wie, że partykuła i wykrzyknik to wyrazy poza związkami zdania; – pisze teksty, w których odpowiednio dobiera i modyfikuje zaimki, aby uzyskać określony efekt komunikacyjny, tworzy własne teksty, świadomie używając różnych części zdania i budując logiczne struktury,

– wie, że orzeczenie jest zwykle wyrażone czasownikiem, – wie, że podmiot jest zwykle wyrażony rzeczownikiem w mianowniku, – wie, że istnieją zdania bezpodmiotowe, – wskazuje przykłady wyrazów, które mogą pełnić funkcję dopełnienia, przydawki i okolicznika, – wie, na jakie pytania odpowiadają części zdania, – rozpoznaje zdanie pojedyncze i zdanie złożone, – zna pojęcia zdania złożonego współzręcznie i podrzędnie, – z pomocą nauczyciela potrafi przekształcić zdanie złożone w pojedyncze, – zna termin: frazeologizm, – z pomocą nauczyciela wymienia frazeologizmy omawiane na lekcji, – z pomocą nauczyciela korzysta ze słowników, – wskazuje w zdaniach wyrazy wieloznaczne, – odróżnia wyrazy neutralne od wartościujących, – zna wyrazy nacechowane emocjonalnie, – odróżnia zdrobnienia od zgrubień, – wyjaśnia, czym jest język mówiony, a czym – pisany, – zna podstawowe zasady ortografii,	– wie, czym różni się orzeczenie czasownikowe od orzeczenia imiennego, – wskazuje łącznik i orzecznik w orzeczeniu imiennym, – dostrzega związek podmiotu z orzeczeniem, – rozpoznaje zdania bezpodmiotowe, – przekształca zdania z podmiotem w wypowiedzenia bezpodmiotowe, – dopełnienie i okolicznik w zdaniu, – rozpoznaje zdania pojedyncze i zdania złożone oraz ich podstawowe rodzaje (współzręcznie i podrzędnie złożone), – przekształca proste zdania złożone na pojedyncze i odwrotnie, – wyjaśnia, czym jest związek frazeologiczny, – rozpoznaje związki frazeologiczne w wypowiedziach, – korzysta ze słowników: – rozpoznaje zdania z wyrazami wieloznacznymi, – rozpoznaje wyrazy neutralne i wartościujące, – rozpoznaje wyrazy nacechowane emocjonalnie, – rozpoznaj zdrobnienia i zgrubienia, – wymienia cechy języka mówionego i pisanego,	– wyjaśnia, czym może być wyrażony łącznik, a czym – orzecznik, – rozpoznaje różne rodzaje podmiotu, – omawia zdania bezpodmiotowe, – odróżnia zdania pojedyncze od różnych typów zdań złożonych i stosuje je w wypowiedziach pisemnych i ustnych, – sprawnie przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, – odróżnia zdania współzręcznie złożone od podrzędnie złożonych, – dostrzega obecność związków frazeologicznych w języku używanym na co dzień, – podaje przykłady związków frazeologicznych, – korzysta w praktyczny sposób ze słowników: frazeologicznego, języka polskiego, wyrazów obcych, terminów literackich, – wyjaśnia znaczenia wyrazów wieloznacznych, – podaje przykłady wyrazów neutralnych i wartościujących, – zastępuje wyrazy nacechowane ujemnie słowami neutralnymi lub nacechowanymi dodatnio, – omawia cechy języka mówionego i pisanego,	– odróżnia i stosuje typy zdań złożonych współzręcznie i podrzędnie w zależności od celu wypowiedzi, – modyfikuje konstrukcje składniowe w sposób świadomy i poprawny, – analizuje zdania złożone podrzędnie i współzręcznie, – wyjaśnia znaczenie omawianych związków frazeologicznych, – redaguje zdania ze związkami frazeologicznymi, – sprawnie posługuje się słownikami: frazeologicznym, języka polskiego, wyrazów obcych, terminów literackich, – stosuje zdania z wyrazami wieloznacznymi, – wyjaśnia, czym różnią się wyrazy neutralne od wartościujących, – zastępuje wyrazy obraźliwe ich neutralnymi odpowiednikami, – odróżnia język mówiony od pisanego, – stosuje różne odmiany języka, – wie, jaką odmianę języka stosować w zależności od sytuacji komunikacyjnej. stosuje poprawnie zasady ortograficzne i dostrzega własne błędy, – analizuje użycie interpunkcji w tekstach i potrafi poprawić błędy interpunkcyjne,	– poprawnie posługuje się różnymi typami orzeczeń i podmiotów, – poprawnie stosuje zdania bezpodmiotowe w swoich wypowiedziach, – poprawnie stosuje różne części zdania, – tworzy wypowiedzi, w których celowo wykorzystuje różne typy zdań złożonych, dostosowując je do stylu wypowiedzi i odbiorcy, – świadomie i bezbłędnie stosuje zdania złożone współzręcznie i podrzędnie, – przekształca zdania złożone w celu osiągnięcia określonego efektu językowego i stylistycznego, –redaguje różne formy wypowiedzi z wykorzystaniem związków frazeologicznych, – świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje różne słowniki, – stosuje w wypowiedzi wyrazy wieloznaczne, – świadomie stosuje wyrazy oceniające, – poprawnie posługuje się językiem mówionym i pisanym. – pisze bezbłędnie pod względem ortograficznym, stosując wyjątki i trudne wyrazy, – świadomie stosuje interpunkcję w swoich wypowiedziach,,
--	--	---	---	---

– stosuje kropkę, przecinek znak zapytania i wykrzyknik na końcu zdania,	– zna różne odmiany języka, – stosuje podstawowe zasady ortograficzne i interpunkcyjne,	- poprawnie stosuje większość zasad ortograficznych i interpunkcyjnych popełniając sporadycznie błędy,	– świadomie używa przecinków w zdaniach złożonych i rozumie ich wpływ na czytelność tekstu,	
Tworzenie wypowiedzi				
OCENA DOPUSZCZAJĄCA	OCENA DOSTATECZNA	OCENA DOBRA	OCENA BARDZO DOBRA	OCENA CELUJĄCA
– zna podstawowe formy wypowiedzi (opowiadanie, w tym twórcze, opis, w tym postaci, przeżyć wewnętrznych i sytuacji, sprawozdanie, list oficjalny, tekst o charakterze argumentacyjnym), – z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi tworzy: opowiadanie, w tym twórcze, opis, w tym postaci, przeżyć wewnętrznych i sytuacji, sprawozdanie, list oficjalny, tekst o charakterze argumentacyjnym, – z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi rozpoznaje elementy kompozycyjne danej formy wypowiedzi.	- wymienia zasady zapisywania dialogu, – gromadzi słownictwo potrzebne do napisania różnych form wypowiedzi: opowiadania, opisu, w tym postaci, przeżyć wewnętrznych i sytuacji, sprawozdania, listu oficjalnego, tekstu o charakterze argumentacyjnym, – tworzy plan opowiadania, w tym twórczego, opisu, w tym postaci, przeżyć wewnętrznych i sytuacji, sprawozdania, listu oficjalnego, tekstu o charakterze argumentacyjnym, – tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, w tym twórcze, opis, w tym postaci, przeżyć wewnętrznych i sytuacji, sprawozdanie, list oficjalny, tekst o charakterze argumentacyjnym, – tworzy tezę i argumenty, – pisze na podstawie planu opowiadanie, w tym twórcze, opis, w tym postaci, przeżyć wewnętrznych i sytuacji, sprawozdanie, list oficjalny,	UCZEŃ : – wskazuje tezę i argumenty w tekście o charakterze argumentacyjnym, – tworzy logiczną, pełną semantycznie i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny, – tworzy wypowiedź argumentacyjną, w której podejmuje próbę uzasadnienia tezy, – rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji, – selekcjonuje informacje, – tworzy spójne, uporządkowane wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, w tym twórcze, opis, w tym postaci, przeżyć wewnętrznych i sytuacji, sprawozdanie, list oficjalny, tekst o charakterze argumentacyjnym, – stosuje odpowiedni do danej formy wypowiedzi układ graficzny i kompozycję	– wskazuje tezę i argumenty w tekście o charakterze argumentacyjnym, – tworzy logiczną, pełną semantycznie i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny, – tworzy wypowiedź argumentacyjną, w której podejmuje próbę uzasadnienia tezy, – rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji, – selekcjonuje informacje, – tworzy spójne, uporządkowane wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, w tym twórcze, opis, w tym postaci, przeżyć wewnętrznych i sytuacji, sprawozdanie, list oficjalny, tekst o charakterze argumentacyjnym, – stosuje odpowiedni do danej formy wypowiedzi układ graficzny i kompozycję	– samodzielnie i bezbłędnie tworzy spójne, bogate treściowo i językowo różne formy wypowiedzi, dbając o ich właściwą kompozycję i układ graficzny, – dostrzega błędy w swoich pracach oraz wypowiedziach innych osób, – dokonuje korekty własnych błędów w krótkich i dłuższych formach wypowiedzi, – tworzy urozmaicone pod względem stylu opowiadanie odtwórcze i twórcze, – stosuje akapity dopełniające myślowej całości wypowiedzi

